Vestfold og Telemark revisjon

Anskaffelser av entreprenørtjenester

Forvaltningsrevisjon | Kragerø kommune

26: 4014403

Innhold

Sammendrag 3

1. Innledning 5

1.1. Kontrollutvalgets bestilling 5

1.2. Problemstilling og revisjonskriterier 5

1.3. Avgrensning 5

1.4. Metode og kvalitetssikring 5

1.5. Kommunedirektørens uttalelse 6

2. Bakgrunn 7

3. Avrop og minikonkurranser 9

3.1. Revisjonskriterier 9

3.2. Avrop og minikonkurranser – data 11

3.3. Revisors vurdering av avrop og minikonkurranser 18

4. Oppfølging av kontrakter 20

4.1. Revisjonskriterier 20

4.2. Kontraktsoppfølging – data 22

4.3. Revisors vurdering av kontraktsoppfølging 24

5. Møter og rapportering 26

5.1. Revisjonskriterier 26

5.2. Møter og rapportering – data 26

5.3. Revisors vurdering av møter og rapportering 27

6. Konklusjoner og anbefalinger 29

6.1. Konklusjoner 29

6.2. Anbefalinger 30

Litteratur og kildereferanser 31

Vedlegg 32

Vedlegg 1: Kommunedirektørens uttalelse 32

Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring 33

Sammendrag

I denne forvaltningsrevisjonen har vi sett på om kommunens avrop/anskaffelser under rammeavtalen for entreprenørtjenester på VAR-området er i samsvar med rammeavtalen og gjeldende krav. Vi har sett nærmere på dette:

- Er avropene/minikonkurransene gjennomført og dokumentert i samsvar med rammeavtalen og gjeldende krav?
- Kontrollerer kommunen at kontraktsvilkår vedr. bruk av underleverandører er oppfylt?
- Er rammeavtalens bestemmelser om møter og rapportering fulgt?

Avrop og dokumentasjon

Rammeavtalene er innrettet slik at leverandører er rangert. Videre er det bestemmelser om hvordan oppdrag skal tildeles. Hasteoppdrag og oppdrag med avropssum under 3 millioner kroner[1] skal tildeles ved tilbudsforespørsel, der leverandør rangert som nr. 1 spørres først. Ved kontraktsverdi over 3 millioner skal det utlyses minikonkurranse mellom de tre leverandørene.

Vår gjennomgang av avrop i perioden 2022-2025 viser at leverandør nr. 1 fått tilbudsforespørsel ved alle prosjektene som har en antatt kontraktssum på under 3 millioner kroner. I løpet av avtaleperioden har det vært to tilfeller der antatt kontraktssum var over 3 millioner kroner, og da har det vært gjennomført minikonkurranse mellom de tre leverandørene med rammeavtale. Dette er i tråd med de avtalte prinsippene for tildeling av oppdrag.

I noen tilfeller ser vi at kommunen har hatt flere prosjekt under terskelverdien på 3 millioner kroner i samme geografiske område, og som til dels omfatter arbeid som tilsynelatende henger sammen. Kommunen viser til at oppdeling av disse oppdragene skyldes budsjett- og regnskapsmessige forhold. Etter vår vurdering vil det i gitte tilfeller være naturlig å se anskaffelse av tjenester i sammenheng, selv om de tilhører ulike administrative og/eller budsjettmessige områder.

For ett prosjekt ble det lyst ut en åpen anbudskonkurranse. Rammeavtalene gir åpning for dette ved større prosjekt, eller prosjekter som krever særskilt kompetanse.

Med bakgrunn i det utvalget av prosjekt/avrop som vi har undersøkt, mener vi det er grunnlag for å si at kommunen dokumenterer vesentlige forhold i forbindelse med avrop og gjennomføring av prosjekter på VAR-området.

Kontraktsoppfølging

Vi har sett at kommunen har overordnede rutiner og tiltak for risikovurderinger og oppfølging av kontrakter. Kommunen har ikke særskilte rutiner for kontroll og/eller oppfølging av seriøsitetskrav i kontrakter.

[1] Alle summer er ekskl. MVA

I forbindelse med den aktuelle rammeavtalen har kommunen vurdert at risiko knyttet til lønns- og arbeidsforhold er lav. Kommunen har derfor ikke foretatt kontroller ut over vanlig oppfølging i prosjektperiodene. Slik oppfølging skjer bl.a. gjennom prosjektmøter, tilstedeværelse på anleggsområde m.m. Selv om risiko i dette tilfelle er vurdert til lav, bør kommunen dokumentere risikovurderingene. Kommunen bør også etablere rutiner for å sikre at kontrollplikten etter forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter § 7 ivaretas, jf. kommuneloven § 25-1.

Møter og rapportering

Avtalene har bestemmelser om at kommunen regelmessige skal invitere leverandørene inn til møter for å gjennomgå hvordan rammeavtalene fungerer. Kommunen har i avtaleperioden ikke tatt initiativ til slike møter.

Avtalene pålegger leverandørene å levere halvårlig rapporter til kommunen om gjennomførte avrop, med opplysninger om oppdragets art, lengde, omfang og verdi. Leverandøren som har hatt avrop i perioden har ikke levert slike halvårlige rapporter, men kommunen opplyser at de har fått nødvendig informasjon på annen måte. Det framstår som at partene mener dette avtalepunktet er overflødig.

Anbefalinger

Vi anbefaler kommunen å

- etablere rutiner for risikovurdering og oppfølging av seriøsitetskrav i kontrakter
- holde møter og ha dialog med leverandørene i tråd med rammeavtalen.

Skien, 20. april 2026

1. Innledning

1.1. Kontrollutvalgets bestilling

Forvaltningsrevisjonen er bestilt av kontrollutvalget i Kragerø kommune i sak 30/25.

Reglene om forvaltningsrevisjon står i kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav c, jf. § 23-3 og § 24-2 og i forskrift om kontrollutvalg og revisjon.

1.2. Problemstilling og revisjonskriterier

Rapporten handler om følgende problemstilling:

Er kommunens avrop/anskaffelser under rammeavtalen i samsvar med rammeavtalen og gjeldende krav?

Vi har sett nærmere på dette:

- Er avropene/minikonkurransene gjennomført og dokumentert i samsvar med rammeavtalen og gjeldende krav?
- Kontrollerer kommunen at kontraktsvilkår vedr. seriøsitetsbestemmelser og bruk av underleverandører er oppfylt?
- Er rammeavtalens bestemmelser om møter og rapportering fulgt?

Revisjonskriteriene[2] i denne forvaltningsrevisjonen er hentet fra konkurransegrunnlaget for den aktuelle rammeavtalen, samt selve rammeavtalen/kontrakten. Videre er lov og forskrift om anskaffelser, forsyningsforskriften og Skiensmodellen aktuelle kilder.

Kriteriene framgår under hver problemstilling nedenfor.

1.3. Avgrensning

Vi har ikke undersøkt forhold rundt anskaffelsen av selve rammeavtalen. Vi har ikke sett på vurderinger av behov for, planlegging av eller gjennomføringen av prosjekter. Vi har ikke sett på om regelverket for journalføring og arkivering er fulgt.

1.4. Metode og kvalitetssikring

Denne forvaltningsrevisjonen er gjennomført av forvaltningsrevisor Dag Oftung med Kirsti Torbjørnson som oppdragsansvarlig.

[2] Det skal alltid etableres revisjonskriterier i forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 15. Revisjonskriterier er de regler og normer som gjelder innenfor det området vi skal undersøke. Revisjonskriteriene er grunnlaget for revisors analyser, vurderinger og konklusjoner.

Vi har hatt tilgang til konkurransegrunnlaget for anskaffelsen av rammeavtalen og til de aktuelle rammeavtalene. Vi har fått muntlig og/eller skriftlig informasjon fra ansatte i kommunen og fra leverandørene. Videre har vi fått oversikter over avrop på rammeavtalen og dokumentasjon knyttet til et utvalg av avropene.

Det står mer om metode og tiltak for kvalitetssikring i vedlegg 2 til rapporten.

1.5. Kommunedirektørens uttalelse

Rapporten er presentert i et møte med administrasjonen i kommunen og sendt til uttalelse, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14. Uttalelsen fra kommunedirektøren har ikke ført til endring i rapporten. Kommunedirektørens uttalelse ligger i vedlegg 1.

2. Bakgrunn

Konkurranse om rammeavtale for entreprenørtjenester i Kragerø kommune ble kunngjort på Doffin 02.11.2025 (referanse 2021-300537). Anskaffelsen ble gjennomført i henhold til lov 17. juni 2016 om offentlige anskaffelser (LOA) og forskrift 12.august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektoren (FOF). For anskaffelsen gjaldt forskriftens del I og del II.

Estimert verdi i kontraktsperioden var satt til 300 millioner kroner ekskl. mva.

Gjennomføringen av konkurransen ble satt bort til konsulentfirmaet Odin Prosjekt AS.[3] Kommunen hadde på det tidspunktet rammeavtale med dette firmaet om bistand ved anskaffelser. Formålet med anskaffelsen ble i utlysingen på Doffin beskrevet slik:

> *Formålet med anskaffelsen er å inngå parallell rammeavtale[4] med 3 leverandører for å dekke oppdragsgivers behov for entreprisebistand innen veg, vann og avløp, vedlikehold av kommunale eiendommer samt noe fritidsområder. Denne rammeavtalen er tiltenkt de små til mellomstore entreprisekontraktene. Hovedtyngden av oppdrag vil være innenfor vann - og avløpsområdet.*

Etter at konkurransen var avsluttet, inngikk kommunen rammeavtaler med tre leverandører. Det ble i tråd med konkurransegrunnlaget foretatt en rangering av de tre leverandørene. I det videre bruker vi betegnelsen *leverandør nr.1* på den høyest rangerte leverandør, *leverandør nr. 2* på leverandør rangert som nummer to og *leverandør nr. 3* på den lavest rangerte leverandøren. Avtalene gjaldt fra 22. januar 2022.

Rammeavtalen gir anledning til å bruke underleverandører. Bruk av underleverandører skal godkjennes av kommunen, og er begrenset til ett ledd.

Avtaleperioden er på 2 år fra kontraktsignering. Avtalene fornyes deretter automatisk for 2+1+1+1+1 år av gangen, slik at maksimal avtalevarighet er 8 år, med mindre den sies opp av kommunen med 3 (tre) måneders varsel før fornyelsestidspunktet.

Virksomheten VAR (Vann, avløp og renovasjon) er en av seks virksomheter i kommunalområdet Samfunn. Det er virksomhetsleder for VAR som forvalter avtalen på vegne av Kragerø kommune.

Innspill fra andre leverandører
Bakgrunnen for kontrollutvalgets bestilling av denne forvaltningsrevisjonen er delvis at kontrollutvalget har mottatt innspill/klager fra to av rammeavtaleleverandørene.[5] Innspillene/klagene gjelder både selve avtalen og kommunens praktisering av avtalen.

---

[3] Odin Prosjekt AS leverer ulike former for bistand innen offentlige anskaffelser. Kommunen hadde rammeavtale med Odin Prosjekt AS når anskaffelsen av rammeavtalene ble gjort.
[4] Parallelle i den forstand at avtalenes innhold, utenom rangeringen av leverandørene, er likelydende.
[5] KU-møtet 21. oktober 2024

Kontrollutvalget ha også fått seg forelagt svar på disse henvendelsen fra Odin Prosjekt (som svarte på vegne av kommunen).[6]

Vi har i forbindelse med denne rapporten kontaktet de to leverandørene, vist til problemstillinger i rapporten, og spurt om de har opplysninger/innspill ut over det som er kommet fram i de tidligere henvendelsene til kontrollutvalget. Vi har mottatt e-post fra begge leverandørene. Vi har laget sammendrag av svarene.

Leverandør nr. 2:
Leverandøren mener det har vært altfor få minikonkurranser under rammeavtalen siden 2022, kun to. Videre at flere oppdrag over 3 millioner kroner burde vært konkurranseutsatt. De stiller spørsmål ved om arbeider bevisst er delt opp i mindre prosjekter for å unngå minikonkurranser.

De opplyser at de ikke kjenner til om kommunen kontrollerer kontraktsvilkår knyttet til bruk av underleverandører, siden de selv ikke har utført arbeid på avtalen.

Leverandøren mener kommunen ikke har fulgt opp avtalen slik den skal, fordi de aldri har blitt innkalt til møter om hvordan rammeavtalen fungerer. De opplyser at de tok dette opp allerede i 2024 uten at det førte til endring.

Leverandør nr. 3:
Leverandøren stiller spørsmål ved om avropene og minikonkurransene er gjennomført i tråd med rammeavtalen og regelverket. De opplyser at alle avrop har gått til leverandør nr. 1, og at det bare har vært to minianbud, hvor de selv fikk ett. De mener dette er vanskelig å forstå siden de tidligere har fått gode tilbakemeldinger, og blitt omtalt som billigst på meterpris.

Leverandøren reagerer på at kommunen godkjenner nye underleverandører, og peker på at leverandør nr.1 etter deres syn ikke selv har kapasitet til å utføre oppdragene. De mener oppdrag derfor burde vært fordelt til leverandør nr. 2 på avtalen.

Leverandøren mener bestemmelsene i rammeavtalen om regelmessige møter og rapportering ikke er fulgt. De viser til at kontrakten krever jevnlige møter om hvordan avtalen fungerer, men sier at slike møter ikke har blitt innkalt til. De opplever også mangelfull informasjon og sene eller ufullstendige svar fra virksomhetsområdet VAR.

KOFA
Klagenemnda for offentlige anskaffelser (KOFA) behandler klager fra leverandører eller andre med saklig klageinteresse som gjelder brudd på regelverket for offentlige anskaffelser. Et søk på nettsidene til Klagenemndssekretariatet viser at det ikke foreligger pågående eller avgjorte saker som gjelder de aktuelle rammeavtalene for entreprenørtjenester.[7]

[6] Sendt KU-medlemmer før møtet i KU 25. november 2024
[7] Søk på Innkomne/avgjorte saker - Klagenemndssekretariatet 9. mars 2026

3. Avrop og minikonkurranser

Er avropene/minikonkurransene gjennomført og dokumentert i samsvar med rammeavtalen og gjeldende krav?

3.1. Revisjonskriterier

Avrop og minikonkurranser

Anskaffelsen av rammeavtalene ble gjennomført i henhold til lov 17. juni 2016 om offentlige anskaffelser (LOA) og forskrift 12.august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektoren (forsyningsforskriften) (FOF). For anskaffelsen gjaldt forskriftens del I og del II.

De parallelle rammeavtalene har bestemmelser om hvordan avrop skal gjennomføres. Det er tre kategorier av avrop:

- beredskapsoppdrag
- oppdrag der antatt kontraktsverdi er under 3 millioner kroner ekskl. mva.
- oppdrag der antatt kontraktsverdi er over 3 millioner kroner ekskl. mva.

Beredskapsoppdrag

Beredskapsoppdrag, dvs. oppdrag som gjelder akutte situasjoner, og som krever umiddelbare handlinger, skal i henhold til avtalen gå til leverandøren som er rangert som nr. 1.

Ifølge avtalen er prosedyren for avrop av beredskapsoppdrag at leverandøren som er rangert som nr. 1 blir kontaktet per telefon/e-post. Avropet skal ifølge avtalen bli bekreftet skriftlig senere.

Leverandøren som er rangert som nr. 1 er forpliktet til å overholde gitte krav til vaktordning, beredskap og responstid.

Vaktleder i Kragerø kommune er delegert myndighet som byggeleder ved beredskapshendelser utenom normal arbeidstid. Vaktleder representerer byggherren (kommunen) og kan bestille og koordinere arbeider ved behov. Når kommunen har satt i verk et beredskapsoppdrag følger det av avtalen at oppdraget i sin helhet utføres av leverandør nr. 1.

Oppdrag der antatt kontraktsverdi er inntil 3 millioner kroner

Ifølge avtalen skal oppdrag som har en antatt kontraktssum opp til 3 millioner kroner tildeles ved tilbudsforespørsel. Leverandør rangert som nr. 1 skal spørres først. Dersom denne ikke kan ta oppdraget, skal leverandør nr. 2 forespørres. Leverandør nr. 3 skal forespørres dersom hverken leverandør nr. 1 eller leverandør nr. 2 kan oppfylle betingelsene. Det er den antatte kontraktsverdien på tidspunktet for forespørsel om tilbud som er avgjørende for valg av prosedyre. I avtalen finner vi følgende:

Betingelsene for oppdraget vil være at leverandøren kan stille til rådighet de ressursene som er tilbudt, eller som er akseptert for bruk i rammeavtalen i etterkant, og at kundens tidsfrister overholdes. Dersom leverandøren ikke kan oppfylle betingelsene, skal en følge den prioriterte listen til neste leverandør som har kapasitet for oppdraget.

Kunden stiller følgende krav til responstid:

1) *Nivå 2: Medium viktige oppdrag: Ved oppdrag av mindre alvorlighetsgrad kreves oppstart innen 1 uke fra mottatt melding om behov for bistand.*
2) *Nivå 3: Planlagte normale rehabiliteringsoppdrag: Ved oppdrag av normal art, typisk planlagte rehabiliteringsoppdrag, kreves oppstart innen 4 uker fra mottatt melding om behov for bistand. Frister som gjelder for oppdraget vil fremgå av avropsskjema, se del II bilag 3a, bilag 3b og bilag 3c.*

Overholdes ikke ovenstående responstid, går oppdraget videre til nr. 2 og så videre

Oppdrag der antatt kontraktsverdi er over 3 millioner kroner
For oppdrag, der antatt kontraktsverdi er over 3 millioner kroner[8], skal det gjennomføres minikonkurranse.

Ifølge avtalen forbeholder kommunen seg retten til å fravike beløpsgrensen dersom spesielle hensyn i prosjektet tilsier at det er nødvendig. Det er den antatte kontraktsverdien på tilbudsforespørselstidspunktet som er avgjørende for valg av prosedyre.

I avtalen står det følgende om gjennomføring av minikonkurranser:

Tildeling av oppdrag i minikonkurransen vil avgjøres på bakgrunn av et eller flere av følgende kriterier, som kan presiseres nærmere den enkelte tildelingskontrakt iht. FOF § 22-1 (3):

- *Pris på oppdraget*
- *Kvalitet*
  - *Kompetanse og erfaring fra tilbudte/ressurser*
  - *Oppdragsforståelse (gjennomføringsplan/fremdriftsplan)*
- *Kapasitet/tilgjengelighet/responstid/fremdrift*

Det vil variere fra minikonkurranse til minikonkurranse hvilke av de ovenstående kriterier som vil bli vektlagt. Den interne vektingen mellom de valgte kriteriene vil også variere.

[8] Og ikke er oppdrag kategorisert som beredskapsoppdrag

Større prosjekter, eller særskilte leveranser
Kommunen har i avtalen (kap. 8.4) også forbeholdt seg retten til å konkurranseutsette særskilte oppdrag:

> *Kunden tar forbehold om at større prosjekter, eller prosjekter som krever særskilt kompetanse og lignende, kan bli unntatt fra denne avtalen og konkurranseutsatt særskilt.*

Dokumentasjon

Forskrift om innkjøpsregler i forsyningssektoren (forsyningsforskriften), kapittel 7 (fellesbestemmelser) omhandler bl.a. dokumentasjonsplikten. Dokumentasjonsplikten i § 7-1 gjelder alle anskaffelser som er omfattet av forskriften, det vil si alle anskaffelser med en verdi som er lik eller overstiger kr 100 000 ekskl. mva.

Forskriften § 7-1 sier dette:

> 1) *Oppdragsgiver skal oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne beslutninger i anskaffelsesprosessen.*
> 2) *Oppdragsgiveren skal oppbevare kontrakten gjennom hele kontraktsperioden*

Generelt plikter kommunen å journalføre all inn- og utgående korrespondanse som er relevant for saksbehandling eller dokumentasjon.[9] Dette skal skje i et godkjent arkivsystem, og materialet skal sikres og bevares i tråd med lover og forskrifter. Kragerø kommune bruker sak/arkivsystemet Public 360. Vi har ikke sett nærmer på om regelverket på dette området er fulgt.

I rammeavtalen er det ikke beskrevet hva slags dokumentasjon kommunen skal utarbeide i forbindelse med avrop, med unntak av for beredskapsoppdrag. For oppdrag under beredskap heter det om dokumentasjon:

> *Prosedyren for avrop av beredskapsoppdrag er at leverandøren som er rangert som nr. 1 blir kontaktet per telefon/e-post. Avropet vil senere bli bekreftet skriftlig.*

På dette grunnlaget har vi utledet følgene revisjonskriterier:

- **Avrop/tildeling av oppdrag skal skje i samsvar med avtalen**
- **Kommunen skal dokumentere vesentlige forhold ved avrop på rammeavtalen**

3.2. Avrop og minikonkurranser – data

3.2.1. Avrop

Aktivitetsnivået og erfaringer med avtalen

[9] Arkivlova, offentleglova og arkivforskriften

Kragerø kommune har nylig vedtatt *Hovedplan for vann og avløp 2026-2035*.[10] Hovedplanen for vann og avløp har som målsetting å svare opp kommunens hovedutfordringer innen VA-området de nærmeste årene:

- Forsyningssikkerhet
  - Reservevannkilde
  - Lekkasje
  - Bassengreserver
  - Kapasitet på vannbehandlingsanlegg og vannkilde
- Avløpsrenseanlegg
  - Fremtidige myndighetskrav
  - Oppgraderingsbehov på 4 av 5 renseanlegg
- Fornyelse og rehabilitering av ledningsnett

Rammeavtalen for entreprenørtjenester er i all hovedsak knyttet til arbeid med fornyelse og rehabilitering av ledningsnett. Ifølge virksomhetsleder for VAR styres aktivitetsnivået av de økonomiske rammene som blir vedtatt i kommunens økonomiplan/årsbudsjett. Prosjektene prioriteres og planlegges på bakgrunn av kommunens saneringsplan, samt faglige vurderinger av den mest hensiktsmessige måten å gjennomføre prosjektene på. Saneringsplanen konkretiserer hvilke prosjekter som skal gjennomføres framover, og oppdateres jevnlig. Virksomhetsleder opplyser at planen justeres ved behov, for eksempel dersom det under arbeid på rør i én gate, oppdages problemer med tilstøtende rør i nabogatene. Slik ny kunnskap kan føre til endringer i saneringsplanen. Virksomhetslederen viser til endringer i planene og ressursbruken vinteren 2025/26 på grunn av frost i ledningsnettet til og fra øyene i kommunen.

Virksomhetsleder for VAR gir uttrykk for at rammeavtalen fungerer bra for kommunen, med enkle og forutsigbare prosedyrer for avrop. Han opplyser også at kostnader for kommunen pr. løpemeter til VA-rehabilitering er betydelig lavere nå, enn under den forrige rammeavtalen (2018-2021). En rapport utarbeidet av Momentum[11] viser at Kragerø kommune i 2024 var en av landets mest effektive kommuner når det gjaldt VA. Virksomhetsleder peker imidlertid på utfordringen med at det har vært sådd tvil om hvorvidt kommunen håndterer avtalen på rett måte.

Anskaffelsens verdi
Før det gjøres avrop, skal kommunen beregne oppdragets verdi. Fra kommunen får vi opplyst at prosjektleder/virksomhetsleder forut for de enkelte prosjektene gjør vurderinger av hva som skal gjøres og beregner kostnaden og lager kravspesifikasjon. Dette gjøres noen ganger i samarbeid med innleid konsulent. Kostnadsberegningen er basert på tilgjengelig dokumentasjon og kunnskap om eksisterende infrastruktur, samt grunn- og terrengforhold m.m. Videre vil erfaringstall for

[10] Styrende dokumenter - Kragerø kommune , vedtatt i kommunestyret 5. februar 2026 (sak 14/26).
[11] Kragerø kommune - Effektivitetsbarometer VA 2024 (2024_07_02).pdf

graving og legging av ledninger, samt priser på utstyr som f.eks. kummer, pumpestasjoner m.m. bli tatt inn i beregningene.

Hvis estimert kostnad er under 3 millioner kroner, blir leverandør nr. 1 kontaktet. Beskrivelse av prosjektet med kommunens kravspesifikasjon blir forelagt leverandør for å få tilbud på prosjektet. Kommunens estimerte kostnad blir ikke forelagt leverandøren. Dersom kommunen godtar tilbudet fra leverandøren, blir det laget en avropsavtale (mer om dette i kap. 3.2.2). Ved behov for endringer/korrigering etter at kontrakt er inngått og arbeidene startet, skal det foreligge endringsmelding. Endringsmeldinger kan komme både fra kommunen og fra leverandøren.

Avrop 2022-2023
Vi har undersøkt om de avtalte prinsippene for avrop er fulgt. Vi har valgt ut avrop med en verdi nær terskelverdien for minikonkurranser. Fra kommunen har vi fått en oversikt over avrop med verdi over 2 millioner kroner for årene 2022 og 2023. For disse har vi sett på forholdet mellom anslått kostnad/avropssum, og bokført kostnad etter at prosjektene var avsluttet.

Tabell 1 Oversikt over avrop på rammeavtale med verdi over 2 mill. kroner i perioden 2022-2023

År	Prosjekt	Avropssum ekskl. mva	Endringsmelding ekskl. mva	Total kostnad ekskl. mva
2022	Jøransberg	2 100 000		1 421 487
2022	Vaterlandsveien pumpestasjon	2 100 000		2 413 597
2022	Skjogstjerneveien-Dalaneveien	2 420 000		2 142 934
2022	Schønbergsvei - Rømerverven barnehage	2 780 000	500 000	2 968 014
2022	Galeasveien-Skonnertveien	2 818 000	1 901 210	3 519 499
2022	Bunntetting-innledende arbeider	2 850 000		2 882 682
2022	Gamle Sollia	2 890 000	1 386 636	3 238 264
2022	Rørvikveien	2 970 000		2 805 003
2023	Springvannsbakken	2 350 000	1 864 278	3 455 350
2023	Kleivaveien	2 850 000	2 103 585	4 728 577
2023	Rehabilitering tomt Kragerø sykehus	2 890 000		1 691 088
2023	Bunntetting avsluttende arbeider	2 920 000		2 265 349

Kilde: Kragerø kommune

I denne perioden var det 12 prosjekt med avropssum under terskelverdien på 3 millioner kroner. I henhold til avtalens bestemmelser for avrop (Kap. 8.2.2) ble disse tildelt leverandør nr.1. I åtte av de 12 prosjektene var kostnaden ved prosjektets slutt under 3 millioner kroner. Som følge av endringsmeldinger, endte fire av prosjektene med en sluttsum over 3 millioner kroner.

Tre prosjekt i perioden 2022-2023 hadde beregnet verdi på over 3 millioner kroner:

Tabell 2 Oversikt over minikonkurranser/åpne anbudskonkurranser i perioden 2022-2023

År	Prosjekt	Avropssum ekskl. mva	Endringsmelding ekskl. mva	Total kostnad ekskl. mva
2022	Øvre Bekkedalen (minikonkurranse)	7 309 096		4 993 234
2023	Symreveien- Dalaneveien (Minikonkurranse)	7 657 090	Flere store endringsmeldinger	16 351 384
2023	Symreveien Lona (Konkurranse på Doffin)	16 276 570		16 952 049

Kilde: Kragerø kommune

For to av disse (Symreveien-Dalanveien og Bekkedalen) ble det gjennomført minikonkurranse mellom de tre leverandørene i henhold til rammeavtalen kap. 8.2.3. Her heter det følgende om minikonkurranser:

> *Tildeling av oppdrag i minikonkurransen vil bli avgjort på bakgrunn av et eller flere av følgende kriterier, som kan presiseres nærmere ved den enkelte kontrakt iht. FOA § 26-3 (4):*
>
> - *Pris på oppdraget (fastpris eller honorarbudsjett)*
> - *Kompetanse og erfaring for tilbudt(e) ressurser*
> - *Kapasitet*
> - *t/tilgjengelighet/responstid/fremdrift*
> - *Oppdragsforståelse*

Leverandør nr. 1 vant minikonkurransen om Symreveien-Dalane. Symreveien-Dalane hadde betydelige overskridelser. Vi får opplyst at overskridelsene skyldtes omfattende endrings-meldinger.[12] Leverandør nr. 3 vant oppdraget med Øvre Bekkedalen. Sluttkostnaden på prosjektet Øvre Bekkedalen endte en del under avropssummen.

[12] Kommunen opplyser at overskridelsene bl.a.skyldtes at det ble oppdaget alvorlig forurensning i grunnen (olje m.m.) som kommunen ikke hadde kjennskap til. Rør ble skiftet ut og lagt i samme grøft, men omfanget av sprengningsarbeidene ble større enn forventet. Det ble også funnet kvikkleire, som gjorde grøftearbeidet svært krevende fra et HMS-perspektiv. På et strekk var fjellsikring nødvendig. Alle endringer er dokumentert med endringsmeldinger.

For prosjektet Symreveien Lona ble det lyst ut åpen tilbudskonkurranse på Doffin, jf. kap. 8.4 i rammeavtalen:

> …. *prosjekter som krever særskilt kompetanse og lignende, kan bli unntatt fra denne avtalen og konkurranseutsettes særskilt.*

Fire leverandører gav tilbud, deriblant de tre rammeavtaleleverandørene. Leverandør nr. 1 vant den åpne tilbudskonkurransen. Sluttsum på prosjektet endte litt i overkant av avropssummen.

Avrop 2024-2025
Vi har fått en oversikt over alle avrop på rammeavtalen i perioden 2024-2025. I denne perioden har kommunen hatt 52 avrop (hvorav syv prosjekt pr. 6.2.2026 ikke var ferdigstilte). Kommunen opplyser at det på grunn av størrelsen på prosjektene (og dermed avropssummene) ikke har vært grunnlag for å holde minikonkurranser i denne perioden. Alle oppdrag i denne perioden har derfor gått til leverandør rangert som nr. 1.

Av de av de 52 avropene hadde 44 avrop en anslått verdi på under 2 millioner kroner ekskl. mva. Kostnadene for disse avropene varierte fra kr 20 000 til kr 1 900 000. Gjennomsnittet var om lag kr 330 000.

I 2024-2025 var det ni avrop med avropssum på mellom 2 og 3 millioner kroner. Vi har igjen sett forholdet mellom anslått kostnad/avropssum og bokført kostnad etter at prosjektene var avsluttet.

Tabell 3 Oversikt over avrop på rammeavtale med verdi over kr 2 mill. kroner i perioden 2024-2025

År	Prosjekt	Avropssum ekskl. mva	Endringsmelding ekskl. mva	Total kostnad ekskl. mva
2024	Omlastingsbygg og gjenvinningsstasjon	2 000 000		2 055 258
2024	Transport av masser Nilsbukjerr	2 600 000		2 609 807
2024	Boring og skyting deponi	2 700 000		2 667 797
2025	Skjermvegg Nilsbukjerr	2 000 000	550 000	2 534 560
2025	Videre utvidelse av deponi, utlegg masser	2 850 000		2 845 658
2025	Masseutskifting gjenvinningsstasjon	2 800 000	1 113 042	3 220 856
2025	Strømpekjøring Fossing	2 500 000	720 000	2 873 307
2025	Utspyling Fossingveien	3 000 000	610 000	3 151 912

2025	Steinsund Tåtøy[13]	2 899 222	279 018	3 512 056

Kilde: Kragerø kommune

I fire av disse avropene var sluttkostnaden praktisk talt lik avropssummen. I de fem andre ble sluttkostnaden høyere enn avropssummen, og i to av disse igjen ble den høyere enn 3 millioner kroner. Kommunen opplyser at endringsmeldinger i hovedsak er grunnen til at prosjekt endte med sluttkostnad over 3 millioner.

Vi har sett på geografisk lokalisering av prosjektene i tabellene over, da det kan ha betydning for om de bør sees i sammenheng ved anskaffelse. Med noen unntak var ikke prosjektene lokalisert nært hverandre geografisk. Der vi fant geografisk nærhet, har vi etterspurt en forklaring på hvorfor nærliggende enkeltprosjekt ikke var samlet i større prosjekt.

Prosjektet *Galeasveien-Skonnertveien* og prosjektet *Rørvikveien.*
Vi får opplyst fra kommunen at arbeidene i Rørvikveien lå ca. 1 km øst for Galeasveien-/Skonnertveien, og det ville ikke vært naturlig å slå dem sammen til ett prosjekt. Videre ble ikke disse utført i samme tidsrom.

Bunntetting – Nilsbukjerr 2022-2023.
Kommunen opplyser at bunntetting, *innledende arbeider*, i all hovedsak består av grunnarbeid - legging av membran på kommunens deponi på Nilsbukjerr i 2022. *Avsluttende arbeider* er utført i 2023 (utlegg av grus/pukk over membranen). Kommunen mener at disse prosjektene ikke kunne bestilles samtidig, da de var avhengig av finansiering på henholdsvis 2022- og 2023-budsjettet. Virksomhetsleder sier imidlertid at en bør/må ha samme firma til å utføre begge etapper, da grensesnittet for hva man stiller garanti for blir enklere å forholde seg til.

Nilsbukjerr - flere større prosjekt i 2024 og i 2025.
Fra kommunen får vi opplyst at Nilsbukjerr-området rommer flere funksjoner: gjenvinningsstasjon, mottak for næringsavfall, deponi, slammottak og lager for VA m.m. Prosjektene i området finansieres og bokføres enten som selvkost (drift eller investering) eller ikke selvkost (drift eller investering), avhengig av formål. Kommunen har derfor anskaffet hvert prosjekt adskilt, ut fra sin finansieringskilde.

Kommunen opplyser at prosjekter tilknyttet deponiet har ikke naturlig sammenheng med selvkostprosjekter, som bygging av skjermvegg eller omlastingsbygg, grunnet ulike finansierings- og budsjettregler. Kommunen mener at det dermed hverken er hensiktsmessig eller mulig å slå sammen slike prosjekter. Manglende investeringsmidler innen renovasjon og næringsavfall gjør helhetlig planlegging enda mer utfordrende.

[13] Kommunen opplyser at det ar noen større endringer som det skulle vært skrevet endringsmeldinger på, men som på grunn av skifte i prosjektledelse ikke ble gjort. Det var også et utfordrende grensesnitt mellom arbeidene på land og arbeidene i vann.

Kommunen opplyser videre dette om et par av prosjektene:

Skjermvegg: Et nytt, tett gjerde ble pålagt etter avvik fra tillatelsen, da det gamle ble ødelagt av brøyting. Valget av skjermvegg krevde ekstra grunnarbeid for å sikre stabilitet.

Masseutskifting: Dårlig grunnmasse under skjermveggen førte til oppsprekking av asfalt og tillatelsesbrudd. Derfor ble det nødvendig med masseutskifting for å sikre fundament og oppfylle gjenvinningsstasjonens krav.

Prosjektleder VAR oppsummerer med at prosjektene på Nilsbukjerr organiseres separat på grunn av ulike funksjoner, finansieringsmodeller og administrative krav, selv om de ligger relativt nær hverandre geografisk.

Fossingveien
Kommunen opplyser at arbeidene i Fossingveien ble gjennomført i to separate faser, hovedsakelig på grunn av tilstanden til eksisterende vannrør, og utviklingen etter første tiltak. Det ble tidlig konstatert at vannledningene var av eldre dato, og opprinnelig tilknyttet et lokalt vannverk med høyt humusinnhold. Dette medførte betydelige innvendige avleiringer, som over tid resulterte i tilstopping og redusert vannkapasitet samt misfarget vann. Som første fase ble det utført høytrykksspyling og mekanisk fresing av vannrørene. Tiltaket fjernet humusavleiringene og gjenopprettet kapasiteten. Imidlertid viste det seg i etterkant at denne rengjøringen også fjernet det beskyttende belegget på de gamle stålrørene, noe som førte til økt rustdannelse. Dette ble spesielt merkbart på endeledningen, der innbyggerne i perioder med lavt vannforbruk opplevde kraftig misfarget vann.

Med bakgrunn i disse forholdene ble det fra kommunens side vurdert som nødvendig med ytterligere tiltak. Det ble besluttet å benytte en gravefri metode for fornyelse av vannledningen, både av tekniske årsaker og fordi det ikke var mulig å få tillatelse til å stenge veien for tradisjonell graving. Dette sikret en varig løsning og minimal påvirkning på trafikk og omgivelser. Leverandør nr. 1 utførte punktvis graving langs strekket som ble fornyet. (kople til anboringer mm)

3.2.2. Dokumentasjon

Vi har sett på hva slags dokumentasjon kommunen har i forbindelse med avrop på rammeavtalen. Vi valgte ut ni av avropene i perioden 2022-2025. Alle årene i perioden 2022-2025 er representert. Avropene vi undersøkte hadde i utgangspunktet en avropssum på over to millioner kroner, men under terskelverdien på tre millioner kroner. Dokumentene fra 2022-2024 lå i all hovedsak i Teamsmapper, mens dokumentasjon fra slutten av 2024 er lagret i en programvare med navnet Str8line.[14] Dette er et prosjektstyringsverktøy som åpner for kommunikasjon mellom prosjektaktørene, og samler og lagrer alle dokumentene som gjelder det enkelte prosjekt. Kommunen har slik dokumentasjon for de avropene vi har undersøkt:

[14] Str8line | PROSJEKTHOTELL FOR ENKEL PROSJEKT- OG KONTRAKTSTYRING

Underlagsmateriale
Dokumentasjon av plantegninger, teknisk beskrivelse, evt. detaljert tegningsgrunnlag vedr. f.eks. kummer og annet materiell.

Avropsdokument
Vi har sett at det foreligger avropskjema i de avropene vi undersøkte. Kommunen har brukt skjemaet *Avropsskjema for oppdrag etter kontrakten NS 8405*.[15] Avropskjemaene inneholder bl.a. beskrivelse av oppdraget, eventuelle avvik fra NS 8405, fremdriftsplan og avtalt kontraktssum. Avropsskjemaet skrives under av kommunens og entreprenørens representant.

Møtereferat
Prosjektleder har gjerne møter med entreprenør ved oppstart og underveis i prosjektene. Hensikten er gjensidig informasjon og avklaringer som må gjøres. Vi har sett at det foreligger referat fra slike møter. Møtereferatene har fulgt en fast mal.

Endringsmeldinger
Endringsmeldinger kan komme fra både kommunen og fra entreprenøren. Det er brukt maler for endringsmeldingene. Endringsmeldinger fra kommunen er godkjent med underskrift av byggeleder på prosjektet, og mottatte endringsmeldinger fra entreprenør er vurdert og godkjent (med underskrift) av prosjektleder i kommunen. Vi har sett eksempler på endringsmeldinger i vårt utvalg av avrop.

Evaluerings/sluttmøte
Etter at prosjektet er ferdig, har kommunen sluttmøte med entreprenør. Kommunen har system for å evaluere prosjektene etter en fast mal med poengsystem. Evalueringen er en del av referatet. Vi har sett eksempler på referat fra evalueringsmøtene.

3.3. Revisors vurdering av avrop og minikonkurranser

Avrop
Vår undersøkelse viser at avropene på rammeavtalen isolert sett har vært i tråd med prinsippene i rammeavtalen med de tre entreprenørene. Ved avrop med en verdi under 3 millioner kroner har leverandøren som etter avtalen er rangert som nr. 1 blitt forespurt om å utføre arbeidet. Dette er i tråd med rammeavtalenes punkt 8.2 *Gjennomføring av avrop*, der rangering av de tre leverandørene er bestemt. Og videre i tråd med punkt 8.2.2, *Oppdrag der antatt kontraktsverdi er inntil 3 MNOK*.

Vi legger til grunn at kommunen har vurdert det som fordelaktig å ha rammeavtale med flere leverandører, ved at leveransesikkerheten styrkes. En konsekvens av innretningen på selve rammeavtalen har vist seg å være at leverandør nr. 1 får omfattende tildelinger, og har stor nytte av avtalen. De to andre leverandørene har fått få eller ingen tildelinger, og har dermed ingen eller liten nytte av avtalen. En konsekvens av dette kan bli svekket konkurranse lokalt, noe som kan gi

[15] NS er lik Norsk Standard som er kontraktsstandarder innen bygge og anleggsbransjen

kommunen dårligere vilkår senere. Vi vil derfor peke på avropene knyttet til Nilsbukjerr avfallsanlegg og deponi. Alle prosjektene her har hatt avropssummer under terskelverdien på 3 millioner kroner. Vi stiller spørsmål ved om enkelte av disse burde/kunne vært sett i sammenheng, og blitt anskaffet etter minikonkurranse. Kommunen viser til at det ville vært vanskelig å slå sammen prosjekt fordi det er ulike dimensjoner ved prosjektene som må hensyntas: forskjellige budsjettår, selvkost/ikke selvkost og drift/investering. På den andre siden peker kommunen også på at det for noen av prosjektene bør være samme leverandør av garantihensyn. Vi har ikke kompetanse til å gjøre tekniske/faglige vurderinger av innretningen på de aktuelle prosjektene. Etter vår vurdering vil det imidlertid i gitte tilfeller være fullt mulig å planlegge og gjennomføre prosjekt som hensyntar behovet for forbehold om finansiering og fordeling av kostnader mellom de dimisjonene kommunen viser til.

Der antatt kontraktssum har vært over terskelverdien på 3 millioner kroner har det vært holdt minikonkurranser mellom leverandørene, og i ett tilfelle en åpen anbudskonkurranse. Dette er i tråd med rammeavtalenes bestemmelser i kap. 8.2.3, *Oppdrag der antatt kontraktsverdi er over 3 MNOK* og 8.4, *Større prosjekter, eller særskilte konkurranser*.

Dokumentasjon
Vi mener kommunen har dokumentert vesentlige forhold i forbindelse med avrop på rammeavtalen. Det er i tråd med dokumentasjonsplikten jf. forsyningsforskriften §7-1.

4. Oppfølging av kontrakter

Kontrollerer kommunen om kontraktsvilkår om underleverandører og lønns- og arbeidsvilkår blir fulgt?

4.1. Revisjonskriterier

Rammeavtalen åpner for bruk av underleverandører ved avrop. Eventuelle underleverandører skal oppgis i avtalen. Avtalene har slike bestemmelser om bruk av underleverandører (kap. 12, *Bruk av underleverandører*):

> *Leverandøren er ansvarlig for gjennomføring og resultat av underleverandørens arbeid, på samme måte som om leverandøren selv sto for utførelsen. Dersom underleverandør benytter avtalevilkår som er begrenset i forhold til leverandørens vilkår, kan disse bare gjøres gjeldende overfor kunden dersom dette er uttrykkelig og skriftlig akseptert av kunden. Dersom leverandør skifter underleverandør eller tilknytter seg flere, skal kunden informeres skriftlig og uten ugrunnet opphold. Kunden kan nekte å godkjenne underleverandør hvis det foreligger saklig grunn for det. For bruk av underleverandør til gjennomføring av avrop skal det fylles ut en forpliktelseserklæring der underleverandøren forplikter seg til utføring i samsvar med avropet. Det skal også fremlegges skatteattester og firmaattester for hver underleverandør.*

Det følger av rammeavtalen kapittel 19, Etikk og samfunnsansvar, at Skienmodellen skal legges til grunn. Skiensmodellen ligger som bilag 5 til rammeavtalen. Ifølge Skiensmodellen tillater ikke oppdragsgiver mer enn ett ledd i kontraktskjeden under hovedleverandør. Bruk av underleverandører skal som hovedregel komme frem av tilbud fra hovedleverandør i konkurransen. Det skal komme frem av rammeavtalen hvilke underleverandører oppdragsgiver har godkjent. Det står også i avtalen at eventuell endring av underleverandør kan skje når det foreligger en god begrunnelse og dersom kunden godtar det.

Ifølge forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. §§ 5 og 7 skal oppdragsgiver ta inn kontraktsvilkår om lønns- og arbeidsforhold, offentlig tjenestepensjon og hms-kort i kontrakter som er omfattet av forskriften, og gjennomføre nødvendig kontroll av om kontraktsvilkårene overholdes. Kravet gjelder kontrakter med verdi over 2 millioner kroner. Leverandører og eventuelle underleverandører er pliktig å utlevere nødvendig dokumentasjon for kontroll av at kravene er oppfylt.

Etterlevelse av anskaffelsesreglene er omfattet av kravene til kommunedirektørens internkontroll, jf. kommuneloven § 25-1, noe som innebærer at kommunen skal etablere nødvendige rutiner og prosedyrer. I KS veileder Orden i eget hus som omhandler internkontroll, er det lagt vekt på tre element; risikovurdering, formalisering og kontrollaktivitet.

På nettsiden Anskaffelser.no finner vi veilederen *Beste praksis for kontraktsoppfølging*. Veilederen har særlig søkelys på oppfølging av seriøsitetsbestemmelsene, men prinsippene er generelle, og er relevante for alle typer kontrakter. Spørsmål som bør avklares er:

- Hvem (rollebeskrivelse) som har ansvar
- Hvordan skal behovet for kontroll vurderes
- Hvordan skal kontroll gjennomføres
- Hvordan skal oppfølging og kontroll dokumenteres

I veilederen er det også pekt på at kontraktsforvalter bør gjøre en risikovurdering tilpasset kontraktens omfang og kompleksitet, for å avdekke faktisk og fremtidig risiko knyttet til kontrakten gjennom hele kontraktsperioden. I veilederen blir det også pekt på at kontraktsoppfølgingen må tilpasses den aktuelle kontrakten. Videre har det betydning om det er en varekontrakt, tjenestekontrakt eller en bygge- og anleggskontrakt. Rammeavtaler og enkeltkontrakter krever også ulik tilnærming i kontraktsoppfølgingen.

På DFØ's Anskaffelser.no finner vi *Veileder til forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter*.[16] Her heter det at behovet for kontroll og omfanget av kontrollplikten avhenger av risikoen for brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår mv. Det første steget av kontrollplikten er derfor å gjøre en risikovurdering. Basert på risikovurderingen må oppdragsgiver vurdere behovet for å gjøre mer dokumentasjonsbasert kontroll:

- Når risikovurderingen avdekker **lav risiko** for brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår mv., er det ikke nødvendig å gjennomføre ytterligere dokumentasjonsbasert kontroll. Kontrollen kan da avsluttes etter dokumentert risikovurdering.
- Når risikovurderingen viser **middels risiko** for brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår mv., kan oppdragsgiver vurdere om det bør gjennomføres en stikkprøvekontroll i form av en dokumentasjonsgjennomgang for enkelte arbeidstakere hos leverandøren. Dette kan for eksempel gjelde områder som peker seg ut i risikovurderingen, som for eksempel bruk av underleverandører. Ved en slik stikkprøvekontroll bør omfanget av kontrollen være mindre omfattende enn kontroll dersom risikoen er høy.
- Når risikovurderingen viser **høy risiko** for brudd på kravene til lønns- og arbeidsvilkår mv., **skal** det gjennomføres mer kontroll. Oppdragsgiver skal da be leverandøren om å dokumentere at kravene til lønns- og arbeidsvilkår mv. er oppfylt (dokumentasjonsgjennomgang).

På dette grunnlaget har vi utledet følgene revisjonskriterier:

- **Kommunen bør ha system for å gjøre risikovurderinger av kontrakter.**

[16] Veileder om forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter mv. | Anskaffelser.no

- **Kommunen skal vurdere risiko og bør gjøre nødvendig kontroll av om kontraktsvilkår om lønns- og arbeidsforhold og bruk av underleverandører oppfylles.**

4.2. Kontraktsoppfølging – data

Kragerø kommunen bruker internkontrollsystemet QM+. I retningslinje for internkontroll finner vi følgende overordnede rutine som gjelder risikovurderinger:

> *Ved bruk av private aktører for utførelse av kommunale tjenester skal det gjøres risikovurderinger for å unngå uønskede hendelser. Både selve anskaffelsen/avtale-inngåelsen, etiske vurderinger, kvalitet og forsvarlighet i tjenesteytingen bør vurderes. Kommunens anskaffelsesreglement bl.a. med Skiens-modellen, skal legges til grunn.*

Kommunalsjef for kommunalområde Samfunn opplyser at kommunen ikke har én særskilt, skriftlig rutine for risikovurderinger og kontroll av kontraktsvilkår. Risiko vurderes i anskaffelsesprosessen og ved kontraktsutforming i hvert enkelt prosjekt.

Kommunalsjef for Samfunn opplyser at det for større og mer komplekse bygge- og anleggsprosjekter i regi av Kragerø kommune finnes etablerte systemer som hun mener samlet sett ivaretar både risikovurdering og kontraktsoppfølging:

Internkontroll – retningslinjer for internkontroll
Kommunens internkontrollsystem, særlig punkt 7.5 om risikovurderinger (se over), der ledere pålegges å gjennomføre risikovurderinger innen eget ansvarsområde. Risikovurderinger gjennomføres i QM+.

Retningslinjer for kommunale byggeprosjekter
Ved prosjekter over 1 mill. kroner stiller retningslinjer for kommunale byggeprosjekter krav til hele prosjektforløpet – fra tidlig fase til overtakelse – og forutsetter etterlevelse av lovverk og forskrifter, inkludert byggherreforskriften.

Byggherreforskriften – SHA-planer og risikovurdering
I større prosjekter gjennomføres risikovurderinger etter byggherreforskriften, blant annet gjennom:

- SHA-planer
- Identifisering av risikoforhold i prosjektering
- Tiltaksplaner
- Vernerunder og avviksbehandling
- Kontinuerlig risikostyring i utførelsesfasen

Kravspesifikasjoner og kontrakter
Kravspesifikasjoner for entreprenørtjenester, både rammeavtaler og prosjektspesifikke kontrakter, inneholder krav til:

- Miljø og miljørisikovurdering

- SHA-arbeid
- Kontrollpunkter i prosjektering, mottak og utførelse
- Rapportering og oppfølging

Lønns- og arbeidsvilkår – Skiensmodellen

Kommunen følger Skiensmodellen ved kontroll av seriøsitet og arbeidsvilkår. VAR gjennomfører risikobasert oppfølging ved behov. De aktuelle rammeavtalene krever også at leverandør ikke kan skifte personell uten kommunens samtykke, noe som kontrolleres i praksis.

Virksomhetsleder for VAR opplyser at det blir gjort risikovurderinger i anskaffelsesprosesser. Med bakgrunn i det blir det stilt tydelige kvalifikasjonskrav knyttet til økonomi/finansiell stilling, tekniske og faglige kvalifikasjoner, kapasitet, kvalitetssystemer og seriøsitet. I konkurransegrunnlaget til den aktuelle rammeavtalen finner vi dette om hvilke krav som vil stilles til leverandørene i en eventuell kontrakt:

Figur 1 Utklipp fra konkurransegrunnlaget i forb. med anskaffelsen av rammeavtalene

5.1 Krav til arbeids- og lønnsvilkår

Kontrakten vil inneholde krav om lønns- og arbeidsvilkår, dokumentasjon og sanksjoner i samsvar med forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter av 8. februar 2008 nr. 112.

5.2 Skiensmodellen

Kontrakten vil inneholde flere krav til tiltak mot svart arbeid og sosial dumping. Se del II bilag 5 Skiensmodellen. Kontrakten inneholder videre krav om bruk av lærlinger, jf. Pkt. 8.

De enkelte leverandørene har ved inngåelse rammeavtalene gjort rede for hvilke personer som bli benyttet ved eventuelle avrop. Det er også oppgitt hvilken kompetanse den enkelte medarbeider hos leverandøren har. Ifølge virksomhetsleder VAR ble alt tilbudt personell[17] hos leverandørene gjennomgått og godkjent i forbindelse med inngåelse av rammeavtalene.

Virksomhetslederen sier at kommunen er godt kjent med personellet hos leverandørene. Han viser til at leverandørene har plikt til å varsle ved endringer i tilbudt personell, jf. kontraktens pkt. 11.1. Leverandørene kan ikke skifte ut personell som ble evaluert i forbindelse med tildelingen uten skriftlig samtykke fra kommunen. Virksomhetsleder opplyser at leverandør nr. 1 har hatt svært få endringer i personell. Endringene er redegjort for og godkjent skriftlig. For øvrige leverandører har kommunen ikke mottatt formelle meldinger om personellutskifting i henhold til kontraktens bestemmelser, selv om kommunen er kjent med at det har vært endringer i arbeidsstokken hos en av de andre leverandørene. Virksomhetslederen sier at det i tillegg til endringsmeldingene er en

[17] Oversikter over alt personell og ressurser som er tilbudt ligger som vedlegg til kontraktene. Det er også oversikt over eventuelle underleverandører som er del av kontrakten.

risikobasert oppfølging av de leverandørene som hatt oppdrag, gjennom løpende dialog og kontaktpunkt i prosjektene.

Den enkelte leverandørs rammeavtale inneholder også opplysninger om hvilke underleverandører som er godkjent (av kommunen) for å utføre arbeid under avtalen. Leverandør nr.1 hadde to godkjente underleverandører ved avtaleinngåelsen. De to andre hadde en godkjent underleverandør hver ved avtaleinngåelsen. i Det er anledning til å skifte ut eller knytte til seg nye underleverandører, men dette skal i så fall meldes til kommunen. Godkjenning av underleverandør kan skje i forbindelse med avrop på et enkeltprosjekt. I avropsskjemat er det et eget punkt som gjelder bruk av underleverandører. Vi får opplyst at leverandør nr.1 i bare i noen grad har benyttet underleverandører i forbindelse med avrop. Videre at dette er underleverandører som kommunen har fått informasjon om, og som er godkjent av kommunen.

Vi har sett eksempel på ett avropsdokument der bruk av ny underleverandør er gjort greie for og godkjent i forbindelse med avropet. Videre har vi fått tilsendt forpliktelseserklæringer[18] for underleverandører, noe det ifølge rammeavtalen er krav om skal foreligge.

Virksomhetsområdet VAR har ikke utarbeidet egne skriftlige rutiner for å gjøre risikovurderinger utover de avtalefestede bestemmelsene.

For den aktuelle rammeavtalen er forholdene oversiktlige, og behovet for særskilt kontroll er derfor vurdert som lavt. Virksomhetsleder for VAR sier det ikke er framkommet forhold som har utløst behov for særskilte kontroller utover de ordinære oppfølgingsmekanismene som ligger i rammeavtalen.

4.3. Revisors vurdering av kontraktsoppfølging

Kommunen har rutiner og tiltak for risikovurderinger og oppfølging av kontrakter om kommunale tjenester og for større byggeprosjekter. Det foreligger ikke særskilte rutiner for risikovurdering, kontroll og/eller oppfølging av seriøsitetskrav i kontrakter, jf. forskrift om lønns- og arbeidsvilkår § 7.

Virksomhetsområdet VAR har ikke egne rutiner for slike risikovurderinger og for å kontrollere at kontraktsvilkår vedr. lønns- og arbeidsvilkår og bruk av underleverandører blir oppfylt. Behov for kontroll vil variere etter risiko, kontraktenes størrelse og kompleksitet. Kommunen viser til at de i den aktuelle rammeavtalen har vurdert risiko som lav, fordi de har god oversikt over personell som er tilbudt og de underleverandører som har vært brukt.

Vi har ingen merknad til risikovurderingen av rammeavtalens kontraktsvilkår, men vi mener at kommunen generelt burde etablere rutiner for risikovurdering og kontraktsoppfølging i samsvar

[18] En forpliktelseserklæring er et dokument der en tredjepart/underleverandør garanterer å stille ressurser til disposisjon for en leverandør i en anbudskonkurranse eller et oppdrag.

med forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter og gjeldende anbefalinger om kontraktsoppfølging, jf. pkt. 4.1.

5. Møter og rapportering

Er rammeavtalens bestemmelser om møter og rapportering fulgt?

5.1. Revisjonskriterier

Rammeavtalen kapittel 24 har bestemmelser om møter og krav til rapportering.

Ifølge avtalen skal det *holdes regelmessige møter* for å gjennomgå hvordan rammeavtalen fungerer. I møtene skal partene gjennomgå de tildelinger av kontrakter som har vært på rammeavtalen, og legge frem de planer som foreligger hos kunden og leverandøren for neste periode. Det er kunden/kommunen som er ansvarlig for å kalle inn til møter. Møtene skal ifølge avtalen holdes i kommunens lokaler.

Avtalen åpner også for at en part kan innkalle til møte med den annen part for å drøfte avtaleforholdet og måten avtaleforholdet blir gjennomført på. Det er angitt hvem i kommunen som er ansvarlig for forvaltning av rammeavtalen.

Om rapportering heter det at leverandøren hvert halvår skal sende oppdragsgiver en skriftlig oversikt over avropte kontrakter under rammeavtalen, med informasjon om oppdragets art, lengde, omfang og verdi.

På dette grunnlaget har vi utledet følgene revisjonskriterier:

- **Kommunen skal invitere leverandørene til møter for å gjennomgå hvordan rammeavtalen fungerer og gjensidig presentere planer.**
- **Det skal rapporteres i tråd med rammeavtalens bestemmelser.**

5.2. Møter og rapportering – data

Møtevirksomhet
Vi har etterspurt en oversikt over de møtene som det er henvist til i kapittel 24 i rammeavtalen. Vi har ikke fått dokumentert at kommunen har invitert til slike møter med noen av leverandørene.

Kommunen viser til at de har god kontakt med den leverandøren som har hatt oppdrag på avtalen. Det skjer bl.a. gjennom evalueringsmøter etter at prosjekt er ferdigstilte. Deres vurdering er at dette er tilstrekkelig for å formålet med punkt 24 i avtalen.

Daglig leder hos leverandør nr. 1 skriver i en e-post at det i forbindelse med prosjektene er oppstartsmøter, løpende byggemøter og evalueringsmøter i etterkant. Videre at dersom det er større endringer eller behov for avklaringer har de tatt kontakt og bedt om møte med kommunen. Han mener de har fått tilstrekkelig informasjon gjennom løpende dialog og har ikke hatt behov for møter utover det. Han viser også til avtalens punkt om at det er mulig for leverandørene å be om møte med kommunen ved behov.

Når det gjelder mere generelle møter om rammeavtalen sier kommunen at siden det de siste to årene ikke har vært aktuelt med minikonkurranser og at det av den grunn heller ikke har vært grunnlag for å informere om kommende prosjekter i egne møter.

Kommunen opplyser at alle leverandørene har fått informasjon om planlagte prosjekt uten at det har vært i form av møter. I forbindelse med en av minikonkurransene (2022 og 2023), og et annet tilfelle (Fossingveien, 2023), var det felles befaring med alle leverandørene, der informasjon om disse prosjektene ble gitt.

Leverandørene rangert som nr. 2 og nr. 3 opplyser i e-poster til oss at de ikke har vært invitert til møter, jf. avtalenes punkt 24. En av leverandørene sier at det var etterspurte slike møter i 2024, men at det ikke har vært møter etter den tid.

Rapportering
Vi har spurt kommunen om de har fått halvårlig rapportering fra leverandørene slik det er forutsatt i rammeavtalens kap. 24. Virksomhetsleder VAR opplyser at alle avrop i perioden har gått til leverandør nr. 1. Videre at kommunens egne prosjektoversikter og systemer for oppfølging har gitt tilstrekkelig dokumentasjon og kontroll. Han opplyser at kommunen ikke har hatt behov for å få halvårlige leverandørrapporter fra leverandøren, slik avtalen legger opp til. Det blir også vist til at kommunen har gjennomført oppstartsmøter, byggemøter underveis og evalueringsmøter etter prosjektavslutning. Kommunens prosjektledere følger også opp entreprenøren i form av løpende dialog gjerne flere ganger per uke.

Daglig leder hos leverandør nr. 1 viser til at avropsrapportene som de mottar og signerer dekker den informasjonen kommunen etterspør i avtalen. Det er ikke levert halvårlige skriftlige oversikter over avropene. Han opplyser at prosjektene og omfang, varighet, art er gjennomgått og snakket om med kommunen minimum en gang i året.

5.3. Revisors vurdering av møter og rapportering

Møter
Ifølge avtalens kap. 24.1 skal det holdes regelmessige møter mellom avtalepartene, og det er kommunen som er ansvarlig for å arrangere møtene. Vi mener dette punktet i avtalen ikke har vært fulgt opp fra kommunens side. De leverandørene som ikke har fått oppdrag etter rammeavtalene har også etterlyst at kommunen holder møter i henhold til avtalen.

Etter vår vurdering er det rimelig å tolke avtalepunktet dithen at møtene skal være av overordnet karakter, og at formålet med dette avtalepunktet er å bidra til god dialog, forventningsavklaringer og gjennomgang av hvordan rammeavtalen fungerer, med gjensidig informasjon og diskusjon. Møter og kommunikasjon mellom kommunen og leverandør som gjelder de enkelte avrop handler om gjennomføringen av avropene, og er etter vår vurdering av en annen karakter.

Hva som menes med *regelmessig* er i avtalen ikke nærmere spesifisert. Dette kan f.eks. være et årlig møte eller annet hvert år, avhengig av en avtales varighet. En generell betraktning er at det

bør være en fast agenda, slik at oppfølgingen blir strukturert og lik for alle leverandørene. Det er også hensiktsmessig å føre referat fra slike møter. Aktuelle tema kan være:

- bruk av rammeavtalen
- erfaringer fra gjennomførte avrop og minikonkurranser
- planer fremover
- gjensidige forbedringsmuligheter
- administrative forhold

Rapportering
Avtalens kap. 24.2 pålegger leverandørene å levere halvårlig rapporter til kommunen om gjennomførte avrop, med opplysninger om oppdragets art, lengde, omfang og verdi. Det er ikke levert slike rapporter, og det framstår som at partene mener at dette avtalepunktet er overflødig.

6. Konklusjoner og anbefalinger

6.1. Konklusjoner

Er avropene/minikonkurransene gjennomført og dokumentert i samsvar med rammeavtalen og gjeldende krav?

Avrop/minikonkurranser er i tråd med prinsippene for tildeling av oppdrag i rammeavtalene.

Vår gjennomgang av avrop i perioden 2022-2025 viser at leverandør nr. 1 har fått tilbudsforespørsel ved alle prosjektene som har en antatt kontraktssum på under 3 millioner kroner. I løpet av avtaleperioden har det vært to tilfeller der antatt kontraktssum var over 3 millioner kroner, og da har det vært gjennomført minikonkurranser mellom de tre leverandørene med rammeavtaler.

Vi legger til grunn at kommunen har vurdert det som fordelaktig å ha rammeavtale med flere leverandører, ved at leveransesikkerheten styrkes. En konsekvens av innretningen på selve rammeavtalen har vist seg å være at leverandør nr. 1 får omfattende tildelinger, og har stor nytte av avtalen. De to andre leverandørene har fått få eller ingen tildelinger, og har dermed ingen eller liten nytte av avtalen. En konsekvens av dette kan bli svekket konkurranse lokalt, noe som kan gi kommunen dårligere vilkår senere. I noen tilfeller ser vi at kommunen har hatt flere prosjekt under terskelverdien på 3 millioner kroner på samme geografiske område, og som til dels omfatter arbeid som tilsynelatende henger sammen. Kommunen viser til at oppdeling av oppdrag skyldes budsjett- og regnskapsmessige forhold. Etter vår vurdering vil det i gitte tilfeller være mulig å se arbeider i sammenheng selv om de tilhører ulike administrative og/eller budsjettmessige områder.

For ett prosjekt ble det lyst ut en åpen anbudskonkurranse. Rammeavtalene gir åpning for dette ved større prosjekt, eller prosjekter som krever særskilt kompetanse.

Med bakgrunn i utvalget av prosjekt/avrop vi har undersøkt mener vi det er grunnlag for å si at kommunen dokumenterer vesentlige forhold i avropene i samsvar med gjeldende krav.

Kontrollerer kommunen om kontraktsvilkår om underleverandører og lønns- og arbeidsvilkår blir fulgt?

Kommunen har rutiner for risikovurderinger og oppfølging av kontrakter om kommunale tjenester. Det foreligger ikke særskilte rutiner for risikovurdering, kontroll og/eller oppfølging av seriøsitetskrav i kontrakter.

I forbindelse med den aktuelle rammeavtalen har kommunen vurdert at risiko knyttet til lønns- og arbeidsforhold og bruk av underleverandører er lav, og det har derfor ikke vært behov for å foreta særskilte kontroller av disse kontraktskrav.

Er rammeavtalens bestemmelser om møter og rapportering fulgt?

Rammeavtalens bestemmelser om møter og rapportering er ikke fulgt.

Avtalene har bestemmelser om at kommunen regelmessige skal invitere leverandørene inn til møter for å gjennomgå hvordan rammeavtalene fungerer. Kommunen har i avtaleperioden ikke tatt initiativ til slike møter. Vi mener kommunen bør følge opp dette punktet, særlig når de får henvendelser om avtalen fra leverandørene.

Avtalene pålegger leverandørene å levere halvårlig rapporter til kommunen om gjennomførte avrop, med opplysninger om oppdragets art, lengde, omfang og verdi. Leverandøren som har hatt avrop i perioden har ikke levert slike halvårlige rapporter, men kommunen opplyser at de får den nødvendige informasjonen på annen måte. Det framstår som at partene mener at dette avtalepunktet er overflødig

6.2. Anbefalinger

Vi anbefaler kommunen å

- Etablere rutiner for risikovurdering og oppfølging av seriøsitetskrav i kontrakter
- Holde møter og ha dialog med leverandørene i tråd med rammeavtalen.

Litteratur og kildereferanser

Lover og forskrifter

Lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)
Forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)
Forskrift 8. februar 2008 nr. 112 om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter
Lov 22. juni 2018 nr. 83 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
Forskrift 17. juni 2019 nr. 904 om kontrollutvalg og revisjon
Forskrift 12. august 2016 nr. 975 om innkjøpsregler i forsyningssektorene (forsyningsforskriften)

Elektroniske kilder

KS, «Orden i eget hus - Kommunedirektørens internkontroll, Praktisk veileder», Versjon 3 april 2020, Kommunedirektorens-internkontroll-veileder-F41- web.pdf (ks.no)

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (Difi), Anskaffelser.no, nettsider, hentet januar – april 2026

Klagenemndssekretariatet. Nettside: Klagenemnda for offentlige anskaffelser - KOFA - Klagenemndssekretariatet

Vedlegg

Vedlegg 1: Kommunedirektørens uttalelse

Vedlegg 2: Metode

Kragerø kommune
VAR

Dag Oftung
Bruene 1
3724 SKIEN

Unntatt offentlighet
§ 5 2. ledd

Deres ref.	Vår ref.	Dato
	25/4829 - 3	15.04.2026

Rapport til uttalelse – forvaltningsrevisjon om rammeavtale for entreprenørtjenester

Kommunedirektøren vil takke revisor for en grundig og balansert forvaltningsrevisjon. Rapporten gir et godt beslutningsgrunnlag for videre utvikling av kommunens praksis innen anskaffelser og kontraktsoppfølging.

Kommunedirektøren slutter seg til revisors hovedkonklusjon om at avrop og mini konkurranser er gjennomført i tråd med rammeavtalen og gjeldende regelverk. Kommunen legger til grunn at vurdering av terskelverdier har vært basert på antatt kontraktsverdi på beslutningstidspunktet, i samsvar med avtalens bestemmelser.

Når det gjelder revisors merknader knyttet til risikovurdering og oppfølging av seriøsitetskrav, er kommunedirektøren enig i at virksomheten VAR i større grad bør dokumentere de risikovurderingene som faktisk foretas. Det vil derfor bli iverksatt tiltak for å formalisere og systematisere risikobaserte vurderinger og oppfølging av kontraktsvilkår i tråd med gjeldende regelverk og anbefalinger. Kommunedirektøren er enig i revisors vurdering av at rammeavtalens bestemmelser om overordnede møter og rapportering ikke har vært fulgt. Det bemerkes at det har vært gjennomført informasjon og felles befaring i forbindelse med to mini konkurranser og ett større prosjekt kunngjort på Doffin, der ekstern juridisk bistand ble benyttet. Kommunen erkjenner samtidig at dette ikke fullt ut oppfyller rammeavtalens krav til regelmessige overordnede møter. Kommunens praksis har vært basert på en forståelse av at slike møter særlig har vært aktuelle når det foreligger ny og felles relevant informasjon om planlagte prosjekter for rammeavtalepartene.

Kommunedirektøren anser revisors anbefalinger som konstruktive og vil følge disse opp som del av kommunens løpende arbeid med internkontroll og kvalitetsforbedring. Virksomheten VAR har allerede iverksatt tiltak, blant annet ved å utarbeide en ny og oppdatert sjekkliste for å sikre systematisk oppfølging av krav til risikovurdering i alle prosjekter. (Se vedlegg)

Postadresse
Kragerø kommune
Pb. 128
3791 KRAGERØ

Besøksadresse
Rådhusgata 5
3770 KRAGERØ

Telefon: +47 35986200
www.kragero.kommune.no
Epost: post@kragero.kommune.no

Bankgiro: 1506 90 21430
Org.nr.: 963 946 902

Med hilsen

Ernst Kalseth
Virksomhetsleder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur

Kopi til
Beathe With
Kommunalområde by- og
stedsutvikling
Marianne Stärk Gurrich

Vedlegg
Sjekkliste Rammeavtale

Vedlegg 2: Metode og kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjonen startet opp ved oppstartsbrev 4. desember 2025. Oppstartsmøte ble holdt 22. januar 2026 med kommunedirektør, kommunalsjef for kommunalområdet Samfunn og virksomhetsleder for VAR til stede. I møtet presenterte vi prosjektplanen med problemstillinger, kilder for revisjonskriterier og plan for gjennomføringen.

Forvaltningsrevisjoner skal gjennomføres på en måte som sikrer at informasjonen i rapporten er relevant og pålitelig. At dataene er relevante (gyldige/valide) innebærer at de beskriver de forholdene som problemstillingene omhandler. Pålitelighet (reliabilitet) handler om at innsamling av data skal skje så nøyaktig som mulig og at det ikke har skjedd systematiske feil underveis.

Vi vil nedenfor redegjøre for datagrunnlaget vårt og hvilke metoder vi har brukt for å svare på problemstillingene. Vi vil også beskrive hvilke tiltak som er brukt for å sikre dataenes relevans og pålitelighet.

Innsamling av data, relevans og pålitelighet

Datainnsamling og rapportskriving har foregått i perioden januar til slutten av mars 2026.

Vi har sett konkurransegrunnlaget som ble brukt i forbindelse med konkurransen om rammeavtalene for entreprenørtjenester. Vi har også fått de tre parallelle rammeavtalene. I avtalene finner vi bl.a. bestemmelser om rangering av leverandører, tildeling av oppdrag etter avtalen, vilkår om bruk av underleverandører, seriøsitetsbestemmelser og vilkår om møter og rapportering.

Fra kommunen har vi fått oversikt over avrop på rammeavtalen for perioden 2022-2025. For perioden 2022-2023 avrop med verdi over 2 millioner kroner, samt oversikt over de konkurranser som var avholdt i perioden. For perioden 2024-2025 fikk vi oversikt over alle avrop. Oversiktene inneholdt informasjon om prosjektene; avrops-/kontraktssum, eventuelle ekstrakostnader på grunn av tilleggsarbeider og sluttsum. Dette gav oss grunnlag for å se om avrop var tildelt i henhold til avtalens bestemmelser om gjennomføring av avrop. Vi mener at det for vårt formål var mest relevant å se på oppdrag med en antatt verdi som nærmet seg terskelverdien på 3 millioner kroner, for å se om der var tendens til å overskride terskelverdien i gjennomføringen.

Vi har laget en oversikt over hvor de ulike prosjektene (med avropssum over kr 2 millioner kroner) har funnet sted for å se om det var geografisk nærhet mellom noen av prosjektene. Dette for å se om det kunne vært aktuelt/naturlig å slå sammen prosjekt. Vi brukte Google maps og søkte på gate/stedsnavn i prosjektoversikten. Der vi fant geografisk nærhet mellom prosjekt har vi bedt kommunen om å kommentere på hvorfor prosjekt ikke var slått sammen eller sett i sammenheng.

I et møte/intervju med virksomhetsleder/prosjektledere på VAR-området fikk vi generell informasjon om VAR-området og om bruken av rammeavtalene. Dette er personer som forvalter avtalene og som leder arbeid med prosjektene. Muntlig informasjon er nedtegnet av revisor og godkjent av de aktuelle personene. I samme møte fikk vi tilgang til skriftlig dokumentasjon knyttet

til avrop. Vi valgte ut ni av avropene i perioden 2022-2025. Alle årene i perioden 2022-2025 var representert. Avropene vi undersøkte hadde i utgangspunktet en avropssum på over to millioner kroner. Vi har sett diverse underlagsmateriale**,** avropsdokument, møtereferat, endringsmeldinger og referater fra evaluerings/sluttmøter. Hensikten var å undersøke om kommunen dokumenterer vesentlige forhold ved avrop på rammeavtalen.

Vi har ellers fått informasjon på e-post fra kommunalsjefen for kommunalområdet Samfunn, virksomhetsleder VAR og leder for leverandør nr. 1. Vi har også gitt de to andre leverandørene med rammeavtaler anledning til å komme med opplysninger eller kommentarer til problemstillingene i rapporten. Vi har fått tilbakemeldinger på e-post fra begge disse leverandørene.

Vi har hatt tilgang til deler av kommunens internkontrollsystem. Der har vi kunnet sjekke om kommunen har bestemmelser/rutiner for risikovurderinger og kontroller/oppfølging av kontrakter.

Vi har sjekket ut med administrasjonen at fakta i rapporten er korrekt framstilt. Rapporten er sendt kommunedirektøren til uttalelse, jf. forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 14. Uttalelsen ligger i vedlegg 1.

Personopplysninger

I forbindelse med denne forvaltningsrevisjonen har vi behandlet personopplysninger som navn og epostadresse til ansatte i kommunen og i entreprenørbedriftene som har rammeavtaler med kommunen.

Vårt rettslige grunnlag for å behandle personopplysninger er kommuneloven § 24-2 fjerde ledd.

Vi behandler personopplysninger slik det er beskrevet i vår personvernerklæring. Personvernerklæringen er tilgjengelig på vår nettside vtrevisjon.no.

God kommunal revisjonsskikk - kvalitetssikring

Forvaltningsrevisjon skal gjennomføres, dokumenteres, kvalitetssikres og rapporteres i samsvar med kommuneloven og god kommunal revisjonsskikk.[19]

[19] God kommunal revisjonsskikk i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll kommer til uttrykk først og fremst i RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon og RSK 002 Standard for eierskapskontroll. Gjeldende standarder er fastsatt av Norges Kommunerevisorforbunds styre høsten 2020. Standarden bygger på norsk regelverk og internasjonale prinsipper og standarder, fastsett av International Organization of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) og Institute of Internal Auditors (IIA).

Kvalitetssikringen skal sikre at undersøkelsen og rapporten har nødvendig faglig og metodisk kvalitet. Videre skal det sikres at det er konsistens mellom bestilling, problemstillinger, revisjonskriterier, data, vurderinger og konklusjoner.

Vestfold og Telemark revisjon IKS har et system for kvalitetsstyring som er i samsvar med den internasjonale standarden for kvalitetsstyring.[20] Denne forvaltningsrevisjonen er kvalitetssikret i samsvar med vårt kvalitetsstyringssystem og i samsvar med kravene i RSK 001.

[20] ISQM 1 og 2 er internasjonale standarder for kvalitetsstyring og oppdragskontroll for revisjonsforetak som utfører revisjon eller forenklet revisorkontroll av regnskaper, eller andre attestasjonsoppdrag eller beslektede tjenester.

På vakt for fellesskapets verdier

Rapporten er utarbeidet av
Vestfold og Telemark revisjon IKS

Har du spørsmål til rapporten?
Ta kontakt med oss:
Telefon: 33 07 13 00
E-post: post@vtrevisjon.no

www.vtrevisjon.no

26: 4014403